

agrupació excursionista talaia

FEDERATS A:

federación catalana de montaña
federación catalana de esquí
comité de exploraciones subterráneas de cataluña
asociación española de camping y caravana

CARRER ANSELM CLAVE, 3 - TELEFON 893 12 57 - VILANOVA I LA GELTRÚ

CIRCULAR PER ALS SOCIS

DESEMBRE DE 1971

Ordovàs o la feina sàvia dels humils

Trescant per la vida és tan usat de trobar-se hom col·locat davant la superficialitat i la fanfarroneria d'homes que ben poc valen però que tenen aixecat el penó de la pròpia vanagloria, que, quan, impensadament, rera una cantonada, et trobes amb una feina producte d'illusió, de fe, d'humanitat, et sents cohibit, impulsat al silenci, no sabent què dir. Com si una mena de pudor, a l'estil de verge honesta, t'impedís de parlar, sents dintre teu la fragància i la fortalesa que s'origina del valer humà, i et trobes digne, i sents la joia de sentir-te home, de saber-te company d'aquell ésser que mereix certament el qualificatiu de persona.

A la nostra ciutat et trobes de tant en tant amb homes d'aquesta mena, homes que passen totalment desapercebuts, perquè a més senyoratge, més senzillesa, homes que sents en aquest instant la temptació de citar-los amb noms i cognoms i adreces, que s'han passat anys i panys en una tasca pacient, posats a les golfes o al

quarto-reixa, avançant mil·límetre a mil·límetre en llur empresa, petita però efectiva, sense crits però constant i sonant, cercant, recollint, aparellant, adobant, salvant de l'esclerosi uns papers, uns costums, i, el que és pitjor, pagant de la pròpia butxaca unes despeses a fons perdut, per pur gaudi personal, però amb afany de ciutadania.

Un d'aquests homes és l'Antoni Ordovàs, un dels caps de brot de l'excursionisme vilanoví, l'home que ha grimpat per les altes serres, d'ací i de l'estranger, home de les solituds i de la paraula escassa, però que amb el somris dels ulls i amb els lleus moviments de les mans et diu el foc d'una vida, el neguit d'una cultura, l'amor d'una terra.

Després d'una joventut amarada de natura muntanyenca, ara, quan ja ha iniciat un segon acte en la vida com és el matrimoni, ha encentat la seva obra, que és filla d'aquesta vivència excursionista de jove. Antoni Ordovàs, si altra cosa no, és un tes-

timoniatge de vida per a molts joves qui, perquè fan excursionisme perquè sí, com haurien pogut dedicar-se al billar o a colleccionar faixes de cigar, si així s'hagués escaigut, després han donat motxilla i cordes i claus i el sac de dormir al drapaire i s'han passat a les files dels benpensats, dels escalfabutaques, disposats a esperar l'hora de la mort ja momificats, per la simple raó que en l'excursionisme no hi havien vist més que l'entreteniment de la pròpia criaturada.

Ara, ell, des de fa quatre anys, amb la mateixa motxilla, potser sense les eines, però sí amb uns blocs grans de cartolina, i amb llapis i regles, comptant amb la col·laboració de la seva companya, ha resseguit molts paisatges que tenia ben coneguts, i d'altres que va escorcollant, i s'ha llançat a la bella tasca de donar vida a la gran munició d'obres d'art que hi ha escampades sobretot pel nostre Pirineu, en els temples i ermites que encara hi perduren.

Ell, l'home que es guanya la setmanada per viure dintre una fàbrica, sense motius més o menys universitaris que li hi impulsin, aprofita una festa amb pont o per Setmana Santa o durant les vacances d'estiu, s'enfila a les muntanyes o baixa a les valls i quan troba un exemplar digne de la gran i més bella mostra del Romànic existent, que és el nostre, es posa a treballar per copsar-ne l'aspecte, el motiu més destacat, més característic, més dens. I pren mides, anota els detalls arquitectònics més singulars, descriu els tons diversos, emmarca l'obra dintre el paisatge.

Hom ha vist reproduccions d'aquest tipus fetes amb fotografia, en llibres i revistes, però l'Ordovàs s'ha decidit, perquè hi té la mà trencada, per la reproducció amb tinta xinesa per tal com està convençut que sols així pot donar una imatge bastant completa de cada edifici. A més, molt sovint, la majoria de les vegades, aquestes obres estan immerses en

un espai clos, impossibles per a la fotografia, degut a un mur que impedeix la captura o poblades d'erba borda o arbredes que trenquen la fisonomia, o encimbellades, que no permeten la col·locació de la màquina. Però ell sí que ho pot fer, perquè té cames i vista i allò que no pot d'una banda ho copsa d'una altra i li surt el conjunt.

A vegades és la mateixa gent camperola qui l'orienta, li dona dades, qui li fa obrir els ulls, ells la gent d'alta muntanya que s'estimen allò encara que no s'ho sàpiguen, que potser li parlaran que uns vessants més enllà hi ha una ermita «romàntica» o «romàtica» (perquè tota la vida ho han sentit anomenar més o menys així) o del segle no sé quants, que allí el comte tal o el rei qual hi va casar la filla o s'hi reuní per un pacte, o fou erigida per aquell bisbe o per l'abat d'aquell monestir.

Arribat l'Ordovàs a casa té le feina de donar a la seva pinzellada la categoria d'obra ben feta, d'obra d'art, exquisida, amb paciència benedictina, amb la cura d'aquell qui aconsegueix una tasca duradora, pensant que no treballa per a ell, sinó a fi que tota una collectivitat, la comunitat catalana, en prengui esment i senti el goig de les arrels d'on ella és sortida, que és ací, enmig d'aquestes pedres oblidades, d'on ha sorgit tot un poble.

I, així, «cantant i brodant», en porta fetes més d'un centenar, que ja fa goig, que ja representa un cens d'allò que fou i que encara s'aguant, com un símbol, com una acusació. N'hi ha de les valls d'Andorra i d'Aran, dels cingles del Canigó i del Montserrat, del Ripollès i del Berguedà, del Conflent i del Vallespir, de la Cerdanya i de l'Anoia.

Ell sap que està encara a una tercera o quarta part de la feina, que li resten ben bé deu o dotze anys per donar una llambregada bastant assolida d'aquesta meravella que tenim en el racó més impensat de les

nostres muntanyes. Nosaltres sols li fem palès el nostre anhel de perseverància, de fidelitat. Perquè sols els qui romandran fidels fins al final obtindran el triomf, encara que vagi embolicat amb la vestimenta del «fracàs». Desitgem ferventment que no defalleixi. No treballa en una tasca de tat i fuig. La seva és una empresa llarga, de mitja vida; és una tasca que qualifica un home. Es en feines per l'estil d'aquesta quan l'home mereix el qualificatiu d'home, quan aconsegueix l'inventari d'obres dignes sortides de la mà d'home.

A ell li dic això perquè els homes de la seva condició, callats, humils, treballadors, picapedrers de la cultura autèntica, de tant en tant, al mig de la tasca, llarga, lenta, quan al defora se sent el «porompompero» o altres veus cridaneres roben l'atenció i conviden satànicament al «dolce far niente» o quan hom pensa que fa el mec. senten la temptació d'engegar-ho tot a rodar, perquè no val la pena, perquè tampoc no servirà de res, perquè ningú no ho estimarà, perquè ja n'estic tip. Llavors és, Ordovàs, quan has d'injectar-te la droga vivificant (valgui l'antidot per cedir al dissortat tema actual) de l'amor a la terra que t'ha fet, que t'ha donat el neguit. No hi ha volta de full.

Als dirigents de l'A. E. Talaia els demano que prenguin en considera-

ció l'obra d'aquest excursionista, eminent, tesi doctoral de les seves tresqueres per les nostres serres i duguin a terme, com a primera providència, una exposició pública de tot aquest conjunt, al local social, o millor en un altre espai ciutadà, per tal que, podent-ho veure tothom, esdevingui una càtedra per a molts.

A alguns magnats del món editorial els emplaçaria (però no ho senten perquè la veu és feble, aquestes planes són modestes i ells són lluny) al llançament d'aquesta obra, perquè mai no s'ha portat a terme una edició així, que jo sàpiga. Es clar que és una edició difícil perquè al costat de la glorificació de tot el que l'art romànic diu i proclama hi ha, ben visible, la constatació de la deixadesa amb què resten molts d'aquests edificis, a fora, esfondrant-se les teulades o els absis esventrats; a dintre, convertits en galliner o magatzem de llenya per a l'hivern. Però això ja són figures d'un altre paner. Però són figures.

L'Antoni Ordovàs, fent el que està fent, denuncia la glòria i la misèria. A nosaltres pertoca d'ajudar a la coneixença d'aquestes pedres que són història que brama. Del contrari, no ens queixem si l'esperit més eixarreit i bord ens embafa i ens corromp i ens ensorra.

XAVIER GARCIA

La Junta de l'A. E. Talaia desitja
a tots els seus associats i amics un
bon Nadal i joiós Any 1972.

La conca hidrològica de Canyelles

La xarxa hidrològica de Canyelles queda subordinada a l'artèria general constituïda per la Riera de Vilafranca que travessa lateralment el terme en un traçat sinuós de N. a NE. En aquest trajecte la riera canvia de nom, i fins a Ribes és denominada Riera de Canyelles. Pel seu llit (fins fa pocs anys, normalment sec) hi transcorren les aigües del claveguerat vilafranquí.

Des de pocs quilòmetres més avall de La Plana Rodona d'Olèrdola, la riera queda encaixonada en un congost entre les serres de Sant Miquel i de Viladellops. Aquest congost es perllonga dins el terme de Canyelles en un trajecte d'un quilòmetre i mig fins al barri de Canyelles dit El Pontatge.

En aquest itinerari rep les aportacions pluvials dels torrents de La Cogullada, de Roca Foradada, del Cocó d'en Bou i de Comella. El primer té la capçalera entre les serres de l'Aliga, del Gat i de Sant Miquel, i l'aiguabarreig en terme d'Olèrdola. El de Roca Foradada és de poca longitud, amb l'inici a la Serra de La Cogullada (contrafort de la Serra de l'Aliga) i el desguàs al costat de l'erosionada roca que li dona nom. Les altres dues rieres són igualment de poca longitud, procedents dels vessants orientals de la Serra de l'Aliga.

L'única riera que desemboca en el congost pel costat de llevant és la de Cent Garroffells, que neix entre la Plana del Capallet (on hi ha una important colònia avícola) i el Puig del Veguer. Superat el congost al barri del Pontatge, s'obre la planura de Canyelles limitada a l'O. pel serrat de l'Aliga, pel SE. la del Montgrós i

pel NE. el Puig del Veguer i els contraforts.

El vessant de l'Aliga que cau a l'O. de Canyelles té un aprupte pendent, conegut per la gent dels contorns amb el nom de Costes de Canyelles, al peu de les quals es formen —de N. a S.— el Fondal Estret, el de Bonafia, el Torrent del Pou Maurici i el Fondal de les Alzines, i que s'uneixen al peu del Pou Maurici formant la riera que passa pel costat del poble, separant-lo del barri del Raval. Pocs metres més a l'E. de la carretera de Vilanova, s'hi ajunta el Torrent de Cal Ferrer, format pel curs d'aquesta riera que neix al peu del Puig de les Forques, i pel Torrent de Can Deus que procedeix del coll de Can Ramonet de Costes i que, un cop units, passa entre Canyelles i El Raval ajuntant-se més avall del Pont dels Bigons al Torrent del Pou Maurici tal com hem dit.

Els contraforts de la Serra del Montgrós, Coll de la Creu i Puig de Rigol tanquen la conca hidrològica de Canyelles en el sector SO. De O. a E. hi ha els fondals de La Coma, d'en Bertran, del Montgrós, de la Bassa Negra i d'en Pruví, les capçaleres de les quals estan en la carena que va des del Coll de la Creu (que l'hom anomena vulgarment Pujada de Canyelles) al Pujol d'en Bertran, Pla de Jorba i Puig Montgrós. Aquestes rieres, un cop unides, tributen al Torrent de Cal Ferrer enfront a les Cases de Cal Minguet.

De la Serra del Montgrós baixen successivament (a mesura que anem resseguint la Riera de Canyelles aigües avall) el Fondal de les Barraques, el del Valent, la Coma de l'Olla i el Fondal del Girabal de

Dalt. El Fondal de les Barraques té l'inici entre la Roca Plana, la Casa Nova i la Bosquina del Feló. El Fondal del Valent el té al peu de l'agrupament de cases (conegudes també amb el nom del Valent), situades en un collet de la serra. La vall de la Coma de l'Olla es feu popular l'any 1861 amb la caiguda d'un aeròlit que es fragmentà en infinitat de troços. Té l'inici també en el collet del Valent i a la meitat del seu itinerari hi ha la masia dita igualment Coma de l'Olla. El Fondal del Girabal de Dalt s'inicia prop de la Casa Nova i passa després pel mig de l'urbanització Amèrica.

Per la riba oriental desembocuen a la Riera els fondals del Veguer, de la Penya del Fitó, del Pou del Canyar i el del Mas d'en Mestre. El primer s'origina al cim del Puig del Veguer. El de la Penya del Fitó neix prop del cim del Turó de la Roqueta. El del Pou del Canyar, al Coll de la Roqueta, ja en terme d'Olivella, i el del Mas d'en Mestre —també dins d'a-

quell terme— en el coll del mateix nom, en un lloc creuat avui dia per les pistes d'una urbanització que han substituït els antics camins que portaven a unes terres de conreu d'escàs rendiment.

El fondal del Mas d'en Mestre passa entre aquesta masia (convertida actualment en popular restaurant i centre de l'urbanització) i la de Can Carreres, quedant únicament la desembocadura dins el terme de Canyelles.

La Riera de Vilafranca procedeix de la planura formada per la depressió penedesenca i té la capçalera pels contorns de Les Cabanyes. Hi tributen la riera del Sepulcre i la Vall d'Olerdola entre les més importants. Quan cauen pluges abundoses el llit de la Riera adquireix una fisonomia feréstega i que en més d'una ocasió ha causat estralls, com el 13 de setembre de 1952 en que s'emportà el pont de Canyelles i inutilitzà grans sectors de la carretera cap a Ribes.

J. VIRELLA

Els 90 anys d'en Pau Vila

Enguany ha complert noranta anys el notable geògraf i pedagog, professor Pau Vila i Dinarés, el qual amb esperit juvenívol continua treballant en les seves obres d'estudi donant-nos un clar exemple de dinamisme. Home íntegre, al llarg de la seva vida ha esmerçat les seves afeccions en una valuosa aportació envers la comunitat, tant a Catalunya, on resideix habitualment, com en les repúbliques americanes de Colòmbia i Veneçuela en les quals desenvolupà una labor geogràfica notabilíssima.

Com a geògraf ha recorregut la nostra terra en infinitat d'excursions, realitzant estudis que posteriorment havia de plasmar en els nombrosos llibres dels quals és autor. Del 1932 al 1936 fou president del Centre Excursionista de Catalunya.

L'A. E. Talaia afegeix la seva modesta i sincera felicitació als homenatges que diverses poblacions i estaments de Catalunya han tributat al veterà excursionista, el qual honora i prestigia la nostra activitat.

(Els articles reflexen només les opinions de llurs autors)

NOTICIARI

MONITORS

Els nostres joves associats, membres del G. E. A. M., Angel Vedo, Joan Chaparro i Lluís Solé, han ingressat com a monitors d'escalada a l'E. N. A. M. (Escola Nacional d'Alta Muntanya), després de superar els exàmens corresponents a l'esmentada categoria. Els desitgem tota mena d'èxits en aquesta difícil tasca que és l'ensenyament de l'escalada.

REFUGI BALDRICH

L'amic Ramon Lozada ha estat nomenat Vocal-encarregat del nostre Refugi a Nevà. Els associats que vulguin fer ús del Refugi poden adreçar-se a ell per demanar-li les claus, o bé al conserge de l'Entitat Sr. Lla-verias. Igualment preguem a tots els socis i amics que tinguin pendents de liquidació les quotes de pernoctació, que facin el favor de passar per Secretaria, de 8 a 10 del vespre.

DESCOBERTA ESPELEOLOGICA

Del setmanari vilafranquí «Tot-hom», del passat 13 de novembre, extractem la següent notícia:

«Membres de l'AEC (Secció Arqueològica del Museu) i del G.E.T. de Vilanova i la Geltrú, en exploració conjunta a la cova de les Rondes (la Llacuna), han descobert noves sales i pous que seran objecte d'estudi i fotografia en properes exploracions.

El més destacat d'aquesta notícia és que la cova de les Rondes fou objecte de gran nombre d'exploracions a partir dels anys 57-58, per la seva importància espeleo-arqueològica i es donava per totalment explorada».

BOSCOS CREMATS

Quan el passat 10 de setembre es declarà un incendi en les immediacions de Sitges, la premsa no precisà massa el lloc. Fa poc, en visita pre-nadalenca, hem passat per aquell punt, comprovant que foren destruïts els arbres i matolls de la Serra Boletera, vèrtex de confluència dels termes de Sitges i Olivella. El foc abraçà l'àrea compresa entre el Mas de Voll Entreforc, Collet de la Fita i Camí de Jafra. La vegetació dels turons de Penya Riscla, Fita Grosca, i Pcta de Cavall quedà completament calcinada. Les flames arribaren ben prop de la Masia de Coll Entreforc, avançant també en direcció a Can Mercé de Jafra essent afortunadament deturades a temps. En total cremaren unes 70 hectàrees de vegetació, salvant-se però bona part dels frondosos boscos d'aquells indrets.

També hem comprovat que, en data desconeguda, es cremà part del bosc d'Olèrdola immediat al Fondal de la Seguera, en els contorns de la Font de l'Alba.

VARIACIONS TOPONIMQUES

En el Consell de Ministres celebrat a primers de novembre fou aprovat l'expedient de canvi de nom del Municipi de Vilafranca del Penedès, en aquesta forma correcta. La nostra enhorabona.

Per altra part, la Diputació Provincial barcelonina ha donat el seu vist i plau, amb tots els pronunciaments favorables a l'expedient similar formulat pel Municipi de Vilanova i la Geltrú. Ens en felicitem, i ara, com en el cas de Vilafranca, esperem que la tramesa de l'expedient al Ministeri de Governació tingui bona acollida.

NOTA DE SECRETARIA

Con motivo de cumplirse los cuatro años reglamentarios de la actual Junta Directiva, en la Asamblea General Ordinaria que tendrá lugar el próximo día 16 de Enero, se convocarán nuevas elecciones para la Presidencia, pudiendo presentarse como candidatos todos los socios de la Entidad que reúnan

los requisitos indispensables como son:

Haber cumplido los 21 años de edad.

Llevar un mínimo de 2 años de antigüedad como socio.

El plazo de admisión de las candidaturas se cerrará el día 9 de Enero de 1972.

XXVI Marxa d'Orientació

El 24 d'octubre passat s'efectuà la XXVI Marxa d'Orientació, prova que anualment organitza el Club Excursionista Pirinenc. Hi assistiren 11 equips de l'A. E. Talaia. La sortida de la cursa era al costat de l'estació dels FF. CC. Catalans de Castellbell i es seguia cap al Fondal de l'Abadal, Mas de Coll, Font del Piteu, Font de l'Escletxa, Coll de la Muleia, Serrat de la Calsina, Sant Cristòfol, El Brugit, Can Pinça, Serrat del Pinça i Font del Santó, final de la marxa.

El traslat amb autocar fins al punt de sortida estigué amenitzat per unes garrafals despistades de carretera, especialment a la tercera ensopegada en la qual fem cap a l'estació de la RENFE de Castellbell en comptes de la dels Catalans, error en qual no fórem les úniques víctimes. Altres marxadors que anaven amb el carrilet també passaren les seves angúnies al ser desviats els cotxes en els que viatjaven, des de Martorell cap a Igualada.

Amb els antecedents esmentats i l'espessa boira que planava entre el Llobregat i la serralada Montserratina, tot feia preveure una cursa catastròfica, cosa que afortunadament no succeí ja que l'itinerari resultà facilísim a la majoria dels equips. La boira impedí la contemplació de

bon troç del magnífic paisatge per on transcorria la marxa. Per sort, cap al migdia quan estàvem sota el monestir de Santa Cecília es diluí la brufada i poguérem seguir tranquil·lament i amb bona vista el trajecte de retorn a Castellbell.

Després de passar per Sant Cristòfol, es succeí una inexplicable despistada d'equips, entre ells un dels nostres. Des de dalt del Cogulló del Pinça es podia contemplar Castellbell a vista d'ocell, i seguidament devallàvem fins a la Font del Santó on finalitzava la cursa i dinàvem. Després seguírem riu avall pel camí dels gorgs fins al poble on ens esperava l'autocar.

La classificació dels nostres equips fou la següent:

Lloc	Dorsal	Noms	Punts
6	195	Tina M. - J. Virella	8
8	126	Blanca F. - Jani. F.	9
15	113	Isabel R. - J. Planas	11
19	110	Antoni B. - Montse B.	12
23	139	Ll. Daviu - Assumpta B.	12
28	86	A. Redondo - Montse A.	14
40	70	Lidia F. - Aurèlia R.	15
42	51	Ramon M. - Maria P.	16
57	58	M. Prats - A. Llurba	19
78	62	Helleni M. - M. Pàmies	22
158	146	A. Campillo - P. Subirats	91

En la classificació d'Entitats l'A. E. Talaia quedà en primer lloc amb 28 punts.

Un topònim que cal reivindicar: **SEMA**

Entre el topònims que figuren en alguns mapes i documents antics hi ha el de **Senna**, situat en els confins del Penedès, prop de la costa. Feia temps que ens tenia captivats, però no perdèrem les esperances en aclarir els nostres dubtes.

En un principi, les notícies documentals ens feien relacionar l'esmentat topònim amb un altre desaparegut: esqu**ENA** Rosa, antiga fortificació del terme d'albinyana i que no trigàrem a identificar-la amb una partida de terreny actualment anomenada «Escarnosa», prop del Mas Escansa.

Després vam trobar una carta de població datada l'any 1057, on es llegia que «ipsam palomeram de Setne» era afrontació propera a Clarà. Suposàrem que corresponia a un esment del «columbari» descobert vora la «Torre del Telègraf» del municipi del Vendrell, a migdia de Sant Vicenç de Calders, i entre aquest poble i Comarruga, ja que segons F. de B. Moll en «Els llinatges catalans», «palomera» ve del llatí «palumbara», colomer.

Però aquest «columbari» queda bastant lluny de Clarà. De totes maneres, la «Pt.^a Palomera» del mapa de Tofiño (any 1786) està indicada entre Berà i Sant Salvador, cosa que lliga amb la situació del «columbari» del Vendrell (potser pertany a la romana Palfuriana?), així com també és favorable a aquest parer la «Pl. Palomera» que el Mapa Topogràfic de Catalunya (Alpina, 1965) emplaça entre Berà i Comarruga.

Sigui com sigui, el topònim **Senna** s'havia perdut. Abans d'això també escrivien **Sena** i **Setma**. F. B. Moll diu que Sena és una ciutat de Itàlia. Tal vegada li podríem donar origen llatí al nostre mot, però cal tenir en compte que el «senill» és una planta gramínia que es fa en terres ermes i pantanoses. Masclans escriu que el «senill» és sinònim de «canyís» i de «senís», lloc de canyes.

En la donació del castell i terme de Garidells (Tarragona) de l'any 1174, feta per Guillem de Claramunt, senyor de Tamarit i Cubelles, a favor d'Arnau i Berenguer de Garidells, les afrontacions de la part de llevant eren propietat de Guillem de **Setma**. El 1230, a la Secuita, s'esmenta un mas anomenat del «Bort de **Setma**». Quan el cens de 1365-1370 el el «loch de **Setma**» era d'en Bertran de Gallifa, senyor d'Ardenya, poblat molt proper a Clarà. Passats els temps medievals, diversos mapes dels segles XVII i XVIII continuen mencionant **Sena** o **Senna**, unes vegades posant-la entre Albinyana i Tamarit, d'altres entre Berà i Altafulla i uns tercers entre Segur i la Torredembarra. El nom perdurà però mitjançant els mapes és prou fàcil trobar el veritable assentament del lloc.

Darrerament, i a conseqüència d'una excursió feta per Joan Virella als «Munts» d'Altafulla, aquest em manifestà que els fonaments de la ciutat romana foren trobats en obrir-se les avingudes d'una urbanització i que li havia cridat l'atenció les restes d'edificis d'aparença medieval.

En les excavacions es veien parets, conduccions, cisternes i dipòsits corresponents a diverses construccions romanes.

Poc després, en «Els castells catalans» (volum IV, pàg. 13) hem llegit la veritable situació de **Senna** i a la vegada identifiquem «ipsam palome-ram de Se Setne» de l'any 1057 amb un possible «columbari». Vegi's sinó el que hem lletrejat:

«Al lloc dels Munts, en el turó proper al Fortí que comprèn els camps anomenats **Semma**», es veuen restes ben clares d'una vila emmurallada la qual entrada devia estar d'espatlles al mar i de cara a l'actual vila d'Altafulla».

Sens dubte, les restes de la desapareguda vila emmurallada no són altres que la medieval **Senna**, **Setma** o **Sena** dels documents i mapes antics.

De fet, hi ha certa confusió a l'hora de situar les troballes dels poblats romà i medieval del terme mu-

nicipal d'Altafulla, ja que li donen el nom d'«Els Munts» quan en realitat aquest nom és el del turó proper al pla de Semma actual, just a la divisòria amb la Torredembarra, essent molt freqüent la polèmica entre veïns d'ambdues poblacions (i fins entre gent erudita) quan es tracta de donar notícies referents a les excavacions, ja que tothom diu que «Els Munts» pertany al seu terme municipal.

Per tal d'evitar possibles futures duplicitats en documents municipals i publicacions arqueològiques, tal vegada seria el moment de reivindicar el veritable nom on s'assenten els descobriments i donar-los l'antic nom de **Semma** (o **Senna**) en comptes de l'actual «Els Munts». Ja no hi hauria més discussions, puix que **Semma** s'identifica ara totalment dins el municipi d'Altafulla.

VICENÇ CARBONELL

Inauguracions a Olèrdola

El dia 7 de novembre, amb motiu de celebrar-se el Dia de la Província a Vilafranca del Penedès, fou inaugurada oficialment la carretera a Sant Miquel d'Olèrdola. Malgrat el nostre escepticisme, les obres foren acabades molt abans del terme previst. La nova pista enquitranada té un magnífic traçat i una vista panoràmica excel·lent.

El mateix dia quedà inaugurat el museu monogràfic instal·lat a l'edifici de nova planta aixecat al costat de les muralles olèrdolanes. Els mate-

rials exposats resulten molt interessants aniran incrementant-se a mesura que les excavacions programades per a dates properes vagin donant els seus fruits.

Anotem de pas que amb les obres de la nova carretera ha quedat completament obstruïda pels enderrocs la Cova Roja o dels Cirerers, petita cavitat situada al cantell de la cinglera de Sagarrulls, i que fa algun temps fou topografiada per socis de l'Entitat.

G. E. A. M. - Activitats realitzades

GENER

Dies 2 i 3, sortida de pràctiques a la Roca dels Lloros (La Riba).

Assistents: J. Chaparro i amics.

Dies 9 i 10, 1.ª en el barranc del Tró, via LOLI.

Assistents: J. Chaparro i C. Estrada.

Dies 9 i 10, pràctiques a les Penyes de Can Marcé.

Assistents: A. Arnabat, C. Fabré i amic.

Dies 9 i 10, 2.ª local a l'Anglada-Cerdà, paret de Sant Jeroni (Montserrat).

Assistents: A. Vedo, Ll. Soler, P. Montaner.

Dies 16 i 17: Sortida d'esquí a Núria.

Dies 23 i 23: 1.ª local a la via Palmera (Castellví de la Marca).

Assistents: A. Vedo i A. Arnabat.

Dia 24: Pràctiques a les penyes de Can Marcé. (Via SANTS).

Assistents: P. Montaner i J. Soriol.

Dies 30 i 31: Intent a la via GAM, paret dels Diables. (Montserrat).

Assistents: A. Vedo, Ll. Soler i J. Chaparro.

Dies 30 i 31: 3.ª local a la via RAPPEL, del Trencabarrals (Montserrat).

Assistents: P. Montaner i amic.

FEBRER

Diss 6 i 7: 2.ª absoluta a la via GAM, paret del Diables. (Montserrat).

Assistents: A. Vedo, Ll. Soler, J. Chaparro i amics.

Dies 6 i 7: 3.ª local a la directa de les Penyes Roges (La Riba).

Assistents: A. Arnabat i J. Tarríño.

Dies 6 i 7: 2.ª local a l'Albert-Cervera, de la Mòmia. (Montserrat).

Assistents: V. Barberà i amic.

Dia 7: 5.ª al diedre de les Penyes de Can Marcé.

Assistents: P. Montaner i J. Soriol.

Dies 13 i 14: Assemblea extraordinària en el Castell d'Eramprunyà. S'aconseguien les següents vies: C.E.R. del diedre diagonal i 1.ª Angel-Chapí de la Diabòlica.

Dia 21: Pràctiques en els espadats de Garraf.

Assistents: J. Chaparro i J. Soriol.

Dies 20 i 21: Intent a la via Sánchez «Paret dels Diables» (Montserrat).

Assistents: A. Vedo, i amics.

Dies 20 i 21: Intent a l'Albert-Cervera, de la Mòmia (Montserrat).

Assistents: X. Carrasco i V. Barberà.

Dies 27 i 28: 1.ª local al sostre de Sant Dimas.

Assistents: A. Vedo, Ll. Soler i J. Chaparro.

Dies 27 i 28: 3.ª local a la Gómez, de la Prenyada. (Montserrat).

Assistents: X. Carrasco, J. Tarríño, i amics.

Dia 28: Pràctiques a les Penyes de Can Marcé.

Assistents: P. Montaner, J. Soriol, A. Ruiz, V. Barberà.

Dia 28: 1.ª al barranc del Tronc, via Carles-Casademont.

Assistents: C. Estrada i J. Casademont.

MARÇ

Dies 6 i 7: Intent a la GEDE de l'Elefant (Montserrat).

X. Carrasco i un amic.

Dies 6 i 7: Pràctiques a les Penyes de Can Marcé.

V. Barberà, P. Montaner i A. Ruiz.

Dies 13 i 14: Intent a la Rubió-Arenas de l'Agulla del Germà Ponti. (Montserrat).

V. Barberà i X. Carrasco.

Dies 13 i 14: Intent a la Iglesias-Torres de l'Agulla de la Creu. (Montserrat).

A. Arnabat i Isidre Carrasco.

Dies 19 - 20 - 21: 1er. Campament del G.E.A.M., invernall al Pedraforca.

Dies 27 i 28: 1.ª sortida del 1er. Curset de perfeccionament en Roca. (Montserrat).

ABRIL

Dia 4: 2.ª sortida del 1er Curset a Figueró.

Dia 6: Primera en les Penyes de C. Marcé. (S. Pere de Ribes). Via Casas-Santacana, per A. Vedo i I. Carrasco.

Dies 8 al 12: 1er. intent a la via Lluís Creus a la Paret dels Diablers. (Montserrat) per A. Vedo i J. Chaparro.

Dia 9: 1.ª local a la via Boy del Elefant (Montserrat), per P. Montaner, A. Ariabat i I. Carrasco.

Dia 10: 2.ª local al Diedre Pokorsky de Trinitats (Montserrat), per V. Barberà, J. Tarrío i I. Carrasco.

Dia 11: Intent al Diedre Pokorsky de l'Elefant (Montserrat), per P. Montaner i V. Barberà.

Dia 11: 7.ª local al Gat (Montserrat), per I. Carrasco i un amic del Pirinaic.

Dia 12: 4.ª local a l'Albert-Cervera de la Mòmia (Montserrat), per X. Carrasco i V. Barberà.

Dies 17 i 18: 3.ª sortida del 1er. Curset a Montserrat.

Dies 17 i 18: 2on. intent a la via Lluís Creus, per A. Vedo, J. Chaparro i D. Vedo.

Dies 24 i 25: 3.ª local a l'Anglada-Cerdà de la Paret de Sant Jeroni. (Montserrat), per A. Vedo i A. Leyva, de Terrassa.

Dies 24 i 25: 4.ª local a la via Gómez de la Prenyada (Montserrat), per L. Soler, D. Vedo i X. Carrasco.

MAIG

Dies 30, 1 i 2: 4.ª sortida del 1er. Curset al Pedraforca. Intent a l'Anglada-Robbins (Mal temps).

Dies 8 i 9: 5.ª local a la via C.E.R. del Castell de l'Eramprunyà (Bruiguers) per P. Montaner, Gumà, I. Carrasco i Franco.

Dies 8 i 9: 3er. intent a la via Lluís Creus a la paret dels Diablers (Montserrat), per A. Vedo, J. Chaparro, Lluís i Mingo.

Dies 15 i 16: 4rt. intent a la via Lluís Creus de la paret dels Diablers (Montserrat), per A. Vedo, J. Chaparro, Lluís i Mingo.

Dies 15 i 16: 3.ª local al Sostre del Monestir (Montserrat), per Pau i Toni.

Dies 15 i 16: 4.ª local a la Rappel del Trencabarrals (Montserrat), per Gumà i Franco.

Dies 19 i 20: 5è. intent a la via Lluís Creus de la Paret dels Diablers (Montserrat), per Angel, Chapí i Mingo.

Dies 22 i 23: 5.ª al Diedre de les Penyes de Can Marcé (S. Pere de Ribes), per P. Montaner, Gumà i Franco.

Dies 29, 30 i 31: 4.ª local al Sostre del Monestir de Montserrat), per P. Montaner i Toni Arnabat.

Dies 29, 30 i 31: 2.ª ascensió i 1.ª absoluta a la Lluís Creus de la Paret dels Diablers (Montserrat) per A. Vedo, L. Soler, J. Chaparro, D. Vedo i Toya, de Terrassa.

G. E. T.

Activitats realitzades en el mes d'Agost

Dies 1 al 16

Cova d'Alba (2.176 mts.) Benasc (Osca).

Exploració.

Equip: Ll. Carrasco.

Dies 4 - 5

Sorgència de la Falconera. Garraf.

Exploració.

Equip: D. Vedo i C. Batuecas.

Dies 5 - 6

Cova de les Rondes. (600 mts.) La Llacuna.

Topografia.

Equip: X. Conesa, E. Gonzàlvez i C. Fabrè.

Dies 7 - 8

Sorgència de la Falconera. (360 m.) Garraf.

Exploració i fotografia.

Equip: D. Vedo, M. Alentorn i C. Batuecas.

Dies 14 - 15

La Llacuna. Barcelona.

Prospecció.

Equip: M. Alentorn.

Dies 13 al 15

Cova de les Rondes. La Llacuna.

Exploració i topografia.

Equip: D. Vedo, E. Gonzàlvez, J. Ràfols i J. Chapí.

Dia 16

Cova Verda. Sitges.

Topografia.

Equip: X. Conesa i J. Ràfols.

Dia 17

Cova Verda. Sitges.

Topografia.

Equip: X. Conesa, Ll. Carrasco i S. Ferrer.

Dia 17

Avenç del Padruell. Vilanova.

Topografia.

Equip: D. Vedo i B. Blanco.

Dies 21 - 22

Cova del Molí.

Cova Seca.

Cova Hula-hula. (Sitges).

Cova Tallada.

Cova Marca.

Topografia.

Equip: X. Conesa i Ll. Carrasco.

Dia 24

Sorgència de La Falconera.

Exploració i prospecció.

Equip: D. Vedo, J. M.ª Franco i J. Chaparro.

Dies 28 - 29

Avenç de L'Esquerrà. Via Marca Torras. (El Garraf).

Exploració.

Equip: Ll. Carrasco, A. Castelló i J. Ràfols.

Dies 28 - 29

Avenç del Forner. (Pont d'Armentera).

Treballs de desobstrucció i topografia.

Equip: M. Alentorn i X. Conesa.

● Properes excursions de més interès

Dies 18 i 19 de Desembre.- Col·locació del I PESSEBRE AL CIM DEL PUIG DE LA CANAL BARIDANA (Serra del Cadí).

Dies 31, 1 i 2 de Gener.- Excursió d' Esquí a La Molina.

Per informació a Secretaria.